

Ізбірательнөй закон велөдөм абу котыртөма

Шыладор (телефон пыр) РСФСР-са да Коми АССР-са Конституциялас велөдөм куза агитатор Попов нудіс колхозникјас пөвсын 3 занатіе. Велөдчөмөн колхозникјас јона интересујчөны да занатіе вылын участвујтөны активнөја.

Мукөд агитаторјас да пропагандистјас кыз, Матвејев (учитель) да сиктса актив пые ужалөны колхозникјасөс велөдөм куза вывти жеба.

РСФСР са да Коми АССР-са Верховнөй Советјасө бөрысөмјас јылыс Положеніе велөдөм куза, колхозникјас пөвсын, нө өтік занатіе ез-на вөвлы.

Торлопов.

Котыртны неграмотнөйјасөс велөдөм

Район паста лыдысөсө 764 морт неграмотнөй да 1070 морт малограмотнөй. Та пые шымыртөма лекпунктјас пыр, группөвөй да индивидуальнөй велөдчөмөн 1763 мортөс. Талун жежлө велөдчөны абу-на кыскөма 18 морт неграмотнөй да 54 морт малограмотнөйјасөс.

Велөдөмсө котыртөма јона тырмытөма, бумага вылас прикрепитөма лекпунктјасөс неграмотнөй да малограмотнөйјасөс, но велөдчөнысө волевлөны колана сертө сөмын 25—30 процент мында.

Торја-нын лок положеніејас неграмотнөйјасөс велөдөм куза Палса, Прондорса, Зеленецса, Мажаса, Пажгаса да Көрткерөсса сиктсөветјасын. Палса, Зеленецса да Ипатса школасын директорјас да велөдчысјас нөтө оз төждыны неграмотнөйјасөс велөдөм вөсна, на пөвсыс некөд оз вескөдлыны велөдчөмнас.

Емөс районнөй і бур велөдчысјас, сиз, Слудкаын Размыслов лезіс школасыс грамотнөйөн 12 мортөс, Шыладорын Попов—8 мортөс, Говкаын Хуфајева—30 мортөс. Сиз-жө бура велөдчөны дај өні велөдөны Власов, Потапов, Гарјаса школаын велөдчыс Гмирнов да мукөдјас, но тајө јортјасыслыс бур примөрсө мукөд велөдчысјаслы абу вуждөдөма.

Медым бура пуктыны неграмотнөйјасөс да малограмотнөйјасөс велөдөм, сиктсөветјаслөн да парторганизацияслөн колө кыскыны тајө ужө школаса велөдчысјасыс кынчө і сиктса став активөс да общественностөс.

Пуктыны велөдөмсө сиз, медым мај 15-өд лун жежлө велөдны став неграмотнөйјасөс да малограмотнөйјасөс грамотнөйөч. А колхозса јуралысјаслөн колө лөсөдны велөдчөмын колана условияе.

Торлопов.

Партияө примитігөн бура оформлајтны документјас

ВКП(б) радө выл шленјасөс да кандидатјасөс примитөм требујтөны быд первичнөй парторганизациясан, торјөн быд праторгсан серјознөй, внимательнөй отношөніе. Партия радө пырысјас вылө материалјас оформлајтөм—сизө абу куш техникөскөй уж, а ыжыд кывкутана делө, кодөс колө вөчны серјознөја, делө динө внимательнөја отнөситчөмөн. Тајө колө лөны гөдөрвоанаөн „ВКП(б) ЦК 1936 өд вөса сентябр 29 лунса ВКП(б)-ө выл шленјасөс примитөм вылыс заводитөм јылыс“ вөсса писмөыс, көнө вөлі индөма кушөм материалјас колөны партијаө примитөм вылө да кызчө оформлајтны. Сөсса ыжыд примөр сетіс партдокументјас вежлалөм. Но тајө истинасө өнөч-на абу гөдөрвомаөс торја парторгјас да партијаө выл примитөмајас вылө материалјас оформлајтөны некытчө шөгмытөма. Торја парторгјас нөтө оз чувствуйтны кывкутөмсө материалјас оформлајтөм куза, мы вөсна забөрживајтөны партијаө выл шленјасөс да кандидатјасөс примитөм.

Со, Палса сиктса первичнөй парторганизация (парторг Јелкина), мед несөктөдны ассө ужөн, партијаө выл пырысјаслы анкетасө заполнитны сетөма аслыныс, выл пырысјаслы, дај весіг ез отсав

заполнитнысө—сиз вөлі А. Мелешевакөд, М. Соронінакөд да С. Куликовкөд. А тасаң і артмө, мы партијаө выл пырыс морт анкетасыс ез ставсө бура гөдөрво да анкетасын јуалөмјас вылө вөча вөдөны не сизчө кызчө колө, лөбө нөтө оз соблудайтны административнөй делөніе. Абу өткодөс автобиографияын да анкетасын индөм трудовөй дөјателностыс. Сөсса анкетасјас заполнајтөны вывти небрежнөја, некультурнөја.

Унаыс овлө, мы партијаө пырөм јылыс шыөдчөмсө гөжө оз ачыс шыөдчысыс, а парторг, а овлө і ВКП(б) Райкомса инструкторјаслөн гөжөм. Сиз, Ыб вөрпункт бердөса парторганизацияын ВКП(б) Райкомса инструктор Челпанов гөжалө ачыс партијаө пырысјаслы шыөдчөмјас. ВКП(б) ЦК 1936 вөса сентябр 29 лунса вөсса писмөын вөсталаөма:

„Партияө быд выл пырыслөн колө сетны партинөй организацияө партијаө пырны көсчөм јылыс личнө сыөн гөжөм шыөдчөм, ВКП(б) ЦК-өн лөсөдөдөм формаа анкета, рекомендаціяјас, ВКП(б) устав требованіејас сертө да отзвјас сизө организацияјасан, көнө партијаө пырыс увавліс лөбө ужалаө“.

Сизжө лөка отнөситчө-

ны і рекомендацелјас. Рекомендация гөжөны ічөтік кабала клочок вылө. Шөкыда овлевлө, мы рекомендацел оз тырвыјө характеризируйт партијаө выл пырысөс, а сөмын гөжө, мы рекомендујта сөщөмтө мортөс партијаө примитны кызчө бура ужалысөс, сөсса пуктас асыс кырымпас. Тащөм рекомендація сөщөма А. Гедрјакөв Ја. Шешуковлы да Н. Шестаковлы. Тази-жө сетө абу тырмана рекомендація, көді оз характеризируйт мортөс, кодөс рекомендујтө, ВКП(б) Райкомса секретар Шуктомов.

Мөдөса-нын өмөл сизө, мы первичнөй организацияјас оформлајтөны некытчө шөгмытөма партијаө выл примитөмјас куза протоколјасөс.

Протоколјасөс оформлајтөны вывти небрежнөја, јона тырмытөма, гөжөны најта. Протоколө колө гөжөны став јуасөмјас, сы вылө вөча кывјас. Колө мед вөлі төдмалөма ставсө, чут мыјкө сомнительнөй, нөнөм не колны төдмавтөг, а унаыс овлө, мы коласын төдмавтөг да райкомлөн бөр лөд мөдөдөны первичнөй парторганизацияө матерјалсө бура төдмалөм вылө.

Сөрнитысјаслыс колө гөжөны тырвыјө ставсө кызчө бур боксан, сиз жө доктор-

јас јылыс. А овлевлө, мы гөжөны сөмын өтік кывјөн „өтветітіс“, а кызчө өтветітіс, правльнө алі неправльнө, райкомлы колө төдтөмөн.

Со, Пажга МТС бердөса первичнөй организацияын собрание вылын рекомендацелјаслыс сөрнитөмсө гөжөмаөс кык-кујим кывјөн. Рекомендатель Пылаевлыс сөрнитө гөжөмыс: „Јелкинөс ме төдө 1931-өд вөсан. Сизө вөлі вөрлезан план тыртөм вөсна активнөй бөрөчөн. Ме рекомендујта сизөс вуждөны кандидатсан ВКП(б) шленө“. Тащөм-жө ногөн гөжөма і мукөд рекомендацелјаслыс выступленіејасөс.

Овлевлө, мы весіг рекомендацелыс оз участвујт первичнөй парторганизация собрание вылын, і сизө лыдысөны нормальнөйөн. Палын Афанасјев Г. С. Куликовөс партијаө примитігөн, лыдысөс рекомендацел Н. В. Старцевлыс собрание вылын прөсүтствуйтөмсө абу быт коланаөн.

ВКП(б) райкомса инструкторјаслы колө лөны парторгјасөс велөдысјасөс, кызчө колө бура оформлајтны материал партијаө выл пырысјас вылө, сетны практикөскөй отсөг материалјас оформлајтөм куза. Но райкомса торја инструкторјас асныс оз төдны материал оформитан техника, асныс вежнөдлөны партијалыс та куза индөдјасөс. Сиз, ВКП(б) Райкомса инструктор Челпанов Ыбын ачыс гөжавліс партијаө пырөм јылыс шыөдчөмјас партијаө пырыс нөмсан.

Партияө III категория куза примитөмајаслы колөны ВКП(б) райкомса представителсан рекомендація да сизө рекомендацелыс должен сиз-жө прөсүтствуйтны партсобрание вылын. Но Ыбын, ВКП(б) райкомса инструктор Челпанов дырјө примитөны ВКП(б) райкомса представител рекомендаціятөд 4 мортөс. Протоколјасөс оформитөмаөс, Челпанов дырјө, некытчө шөгмытөма, весіг абу пасјөмаөс кушөм категория куза примитөмаөс.

Парторгјаслөн кад-нын гөдөрвоны сизө ыжыд төдчавлунсө, кушөмөс кутө партијаө примитөмјас куза материалјас оформитөм. Колө быд парторглы бура төдмасын та куза инструкцияөн да воөд вылө не лөчы лөны небрежнөй да тырвыјө оформитөм материалјас Райкомө мөдөдөм.

ВКП(б) Райкомса инструкторјаслөн колө не сөмын аслыныс бура төдмавын, но і сетны быдлујта практикөскөй отсөг парторгјаслы материалјас бура оформлајтөм куза.

Сиз-жө колө индыны і сы вылө, мы торја парторганизацияјас нөтө оз уважны активкөд, резервкөд најөс партија радө кыскөм куза.

Колө решительнөја бөстчыны уважны резервкөд, активкөд да кыскыны мөдөса бур јөзөс партија радө.

Г. Казаков

Колхоз-мільюнер

Кировскөй областса, Вожгацкөй районы „Красныј Октябрь“ колхоз—колхоз-мільюнер. 1937-өд во чөжөн колхоз бөстис колхозса вөдмуовмөсыс да сылөн подсобнөй промышленнөй предпріятіејасыс продукцияјас вузалөмыс 420.160 шајт.

Трудоөнлөн натуральнөй дөныс 1936-өд во сертө быдмис пөшти кујим пөв. Колхоз—кандидат Ставсоюзса селскохөзәјствөннөй выставка вылө. Колхоз өлө культурнөй зажиточнөй өлөмөн. Хөзәјствөннөй да культурнөй стрөйтельство вылө колхоз вөдс 1937-өд ноян 200 сурс шөјт. Стрөйтөма зөв гөжа шөјччан керка, ыжыд олан керка, ремонтируйтөма пывсан да столөвөй. 1937 во чөжөн колхозө вөјөма 62 сурс шајт дөн быдсама сикас промышленнөй төварјас. Унаөн колхозникјас имөйтөны велосипедјас, патөфонјас, вурсан машинајас, музыкальнөй инструментјас, бур мебель. Вөчөдчөн колхозникјас вөдөдөсны 57 кинофөлм, 58 спектакл да концертјас, колхозникјаслөн 126 чөлаф велөдчөны шөр школајасын, 12—техникумјасын, вузјасын—8. 70 колхозник Советскөй влөст дырјө получитисны специальнөй образованіе.

Серпас вылын: Шугала дорас, вылас: Колхозлөн свинаркајас велөдчөны. Улас: колхозлөн шөр школаса 10-өд классын физика урок вылын. Вескыдла дорас: колхознөй пекарнаын.

(Сојузфото)

ВИЗМУОВМОС АРТЕЛЛЫГ УСТАВ ДА КОЛХОЗНИКЯСЛЫГ ПРАВОЯС НАРУШАЛТОМ КУЗА ФАКТЯС ЖЫЛЫГ

ВКП(б) КОМИ ОБКОМ БЈУРОЛОН МАРТ 26-ОД ЛУНГА ШУОМ

ВКП(б) Коми Областнб) Комитет вескбдб вниманіе-сб ВКП(б) Печорскб) окружкомлыс, Сыктывкарса горкомлыс да став рајком-яслыс сы былб, мы најб ес казавны визму овмс артеллыс устав да колхоз-нб) демократіалыс подув-яс нарушайтомлыс зев уна вражескб) провөкационнб) фактјас.

Колхозјасбн былдуја ловја вескбдлбм абутбм да рајоннб) партіјнб) да советскб) организацијасса вескбдлысјасбн колхозјаслыс олбм тбдтбм лбсбдбс позанлун контрреволюционнб) троцкістско-бухарінскб) да буржуазно-націоналістическб) лагерыс зөбббм вражаслы воуб нубдны визму овмсын ассыныс вредітелскб) уж, кодбс вескбдбма визмуовмс артеллыс сталінскб) устав орбббм былб, колхознікјасбс најтбстбм да колхознб) кадрјасбс нб)тбм былб. Сік, например, республикаса уна рајонјасын, колхозјасын уж дсціпліна кыпбббм вбсна болшевістскб) тыш пыдб, сіктсбветјасса да колхоз-јасса вескбдлысјас сувтисны радббб) колхознікјас вылын куш адміністріру-тан туј былб.

Јемдін рајонын 1937 во чбжбн вбтлбма колхозјасыс 55 колхознікбс, на пыс 31 мортс апелліруітисны рајо-нб), а РІК-бн відлалбма сб-мын 24 шыббчбм да вос-становітбма колхозб 21 мортс. От сіктсбветуыса „Пјатілетка“ колхозын правленіе бтік заседаніе вылын штрафуітбма 17 мортс 3—5 трудодеи. Сік-жб рајонса да сіктс-ветса „Красныј Мажак“ кол-хозын штрафуітбма 5 трудодеи 26 колхознікбс.

Луз рајонса „Сејател“ колхозын торја колхознік-јасбс штрафуітбма во чбж-са трудодеијасыс 50 пр-цент былб.

Кулбдін рајонын сбмын бтік Руч сіктсбветуылын вблі вбтлбма колхозјасыс 41

морт, кодјас пвсыс 40, мортсб восстановления, кыз неправілно вбтлбмјасбс. Мыс сіктсбветса (Кулбдін рајон) вбвблм председател—народлбн враг Міков сіктсбветса презідіум вы-језднб) заседаніе вылын незаконнб) вешталіс колхоз-јасса председателјасбс уж вылыс да вбтлаліс колхоз-нікјасбс колхозјасыс.

Сыктывдін рајонса „Пер-ваја пјатілетка“ колхозын вбтлісны колхозыс колхоз-нік Белых Міхаллыс став семјасб колхозын омблал ужалбм вбсна сек, кор сыл-лн гбтырыскбд бтшбш вблі ужалбма 512 трудодеи былб.

Удора рајонын Збрдзай-бын вбтлісны колхозыс 17 арбса нылбс ас кадын вбр-лежны петтбмыс сек, кор колхоз правленіе сылы ес сет трудодеијас былб сы-лы воыс сбм туј вылас. Бутканса колхозын вбтліс-ны 18 арбса колхозніцабс кылббчны петтбмыс сек, кор сылбн ес вбв кмכותыс да гортас колб вблі бтнас высыс пбрыс мам. „Красныј борец“ колхозын вештисны уж вылыс, медбур сві-нарка Политовабс сыыс, мы сылбн батыс вбвлбма царскб) арміјаса офіцерлбн феншцікбн. Мбд Политова-бс, кодб 6 во ужалбс скбт-ніцабн, вештисны уж вылыс сыыс, мы сылбн вербсыс колебаітчис колхозб пы-рігбн.

Мылдін рајонын „Краснаја Печора“ колхозса предсе-датель былб прбверітбм даннб)јас (кодјас ббрвылас лоіны лбжнб)јасбн) подув вылын рајком распусітис колхоз правленіесб.

Сыктывдін рајонын рас-пусітбма куіім колхозыс—Каліны нима, Ілчі нима да „Трактор“ колхоз-јаслыс правленіејас да вештбма колхозјасса 13 председателбс.

Летскб) рајонын распусі-тисны „Бөевік“ колхозлыс правленіе да вештисны колхозјасса 12 председате-лбс.

Удора рајонын уж вылыс вештбма колхозјасса 12 председателбс, 8 шбтбвод-бс, МТС-са 15 јуралыбс. Ізџа рајонын сік подулав тбг вештбма колхозјасса 10 председателбс, 24 брі-гадірбс, 9 шбтбводбс да МТФ-са 7 јуралыбс.

Јемдін рајонын вештбма колхозјасса 15 председате-лбс. Тащбм-жб положеніе-ыс ем і мукбд рајонјасын. Парторганізаціјас ес ер-дбдны вражескб) уж карје-рістјаслыс, перестрахов-шцікјаслыс, кодјас нака-жітббг најтбстбны честнб) колхознікјасбс да руково-дашці колхознб) кадрјас-бс. Колхознікјас дінб) про-ізволын мыжас да кол-хознікјасбс најтбстбмын мыжас оз кыскысыны чорыд кывкутбмб, уголов-нб) наказаніеб.

Республикада унжык рајо-нын ес вбв прмітбма став колана мерајас колхознік-јаслыс мбстбмалбм бырб-ббм могыс. Тајб целјас былб правітелствои лбжбм кредитјас ісползутбма став-сб 19 прбцент былб. Уста-новітбма уна случај, кор колхознікы незаконнб) бт-кажітлывлісны личнб) нуж-даса былб вбв сетбмын. Уна колхозын ес вбв пет-кбдлбма тбжбдлун колхоз-нікјаслыс личнб) пользо-аніеа скбт кбрымјасбн обер-печітбм вбсна.

Такбд бтшбш ембс се-шбм фактјас, кор колхозса обществениб) інтересјас-лы ушщерб былб колхоз-нік овмсблбн личнб) јукбн тбдчымбнја вевтыртб визму овмс артел уставбн лбс-ббм размерјас. Колхознік-јас бткымын овмсјасын личнб) пользованиян визб) јбла скбт 4 јуроу да вевіг ужалан скбт. Усабјаслыс учасокјас бткымын рајо-нјасын торјбббма сы ыждаа, кодјас тбдчымбнја вевты-ртбны визму овмс артел уставбн установітбм раз-мерјас (кык гектарб). Лез-ыывлісны колхознікјаслы індівідуальнб) пользованиян былб личнб) кбзаса тыла-јас да подсекајас вылын, кодјас волісны торја места-јасын 8 гектарб). Уна кол-хозјасын став колхознік-јас-бс трудобб) кыжајасбн снабдітбм јылыс, сетчб ас-кадын трудодеијас іжалбм јылыс требованіе нарушай-тб) доходјаслбн натуралнб) да денежнб) јукбнлыс авансјас сеталбм нубсбб) оз ужалбм трудодеијас лыд гертб, а уна случајјасын нуждајтбм гертб да тбд-чымбнја унжык колбм до-рыс.

Преступнб) нарушайтбб) визму овмс артеллбн устав нббасбм куза отпуск сетбм јылыс. Уна случајјасын колхозніцајас оз пблучай-ны визму овмс артел уста-вбн лбсбббм отпуск да ас-кадын оз мездысыны ужыс.

Визму артеллыс сталін-скб) устав грубб)а нару-шайтбмјас ем резултат сылбн, мы партіјнб) вес-кбдлысјас вунбдисны парти-јалыс да личнб) Сталін јортлыс унапбв виставлбм індбдјас сы јылыс, „мы колхознб) стрб) оз чінты, а содтб партијалыс да пра-вітелствоыс визму овмс паскбдбм вбсна тбжбдысбм да кывкутбм. Татыс петб, мы партіја, сік-кб кбсб) вескбдлыны колхознб) дві-женіеб, должен пырны колхознб) олбм да колхоз-нб) вескбдлбм став детал-јасб. Татыс петб, мы парті-ја должен не чінтыны, а содтавын ассыс ітбдјас колхозјаскбд, мы сік) дол-жен тбдны колхозјасын став вбчсан торсб, медым аскадын локны отсб) былб да предупреітны колхоз-јаслы грбзітыс опасност-јас“. (Сталін—ВКП(б) ЦК да ЦКК бтувја пленум вылын реч, 1933 во).

ВКП(б) обкомлбн бјуро ШУО:

1. Індыны ВКП(б) рајком-јаслы да секретарјаслы, торјбн Удора РК-са секре-тар Малышев јортлы, Ку-лбдін РК-са секретар Кострбн јортлы, Мылдін РК-са секретар Костромбн јортлы, Ізџа РК-са секретар Рочев јортлы, мы визму артеллыс устав массбб)а нарушайтбмбн фактјас ем партіјнб) руководствои колхозјас олбмыс торјб-чбмлбн резултат да визму овмсын вражескб) вреді-телствоыс последствіејас бырбдан фелбын ВКП(б) рајкомјаслбн вескбдлана роль абутбмлбн резултат, колхознб) стрб)лы вражас-кбд омблал тышкасбмлбн резултат, кодјас (враж)ас) сілбны честнб) колхознік-јасбс вбтлалбмбн да нај-тбстбмбн лбсбдны колхоз-јасбс кістбм былб обста-новка.

Шбктыны ВКП(б) став рајкомјаслы, Сыктывкарса горкомлыс да Печорскб) окружкомлыс решітелнб) ду-гбдны визму артеллыс Ста-лінскб) устав нарушайтб-јас, визму овмс артеллыс устав став колхозјасын олб-мб пбртбм прбверітбм пы-рыстбм-пыр котыртбмбн.

2. Објажітны ВКП(б) РК-са секретарјасбс да рајс-полкомјасса председател-јасбс 10 лунја срокбн відлавын РК бјуро да РІК презідіум заседаніејас вылын кол-хознікјаслыс став норасб-јас, кодјас јітчбмабб) визму артеллыс устав нарушайт-кбд. Колхозыс незаконнб)а став вбтлбмјасбс да кол-хознб) уж вылыс вештб-јасбс пырыстбм-пыр вос-становітны. Колхознікјасбс најтбстбмын, колхознік-јас-бс колхозјасыс незакон-нб)а вбтлбмын да уж вы-лыс вештбмын мыжасбс кыскыны чорыд кывкутбмб.

3. Олбдны ВКП(б) рај-комјасбс, Сыктывкарса гор-комбс да Печорскб) окру-жкомбс сы јылыс, мы Обком кутас кыскыны кывкутбмб сік) партіјнб) вескбдлыс-јас-бс, кодјас кутасы ВКП(б) Обком санкціјатбг распус-кајтны колхозјасыс прав-леніејас лбб) вештавын да вежлавны колхозјасса председателјасбс. Шбкты-ны ВКП(б) став рајкомјаслы лбсбдны сешбм пбрадок, медым колхозјасын брига-дірјас, МТФ-са јуралысјас, шабб) куза звенјевб)јас, шбтбводјас да скбтвізан фермајасса работнікјаслбн став кадр вештавысны да вежлавсісны уж вылыс уж былб сбмын РІК да ВКП(б) рајком санкціјадн.

4. Објажітны Коми АССР-са Земуправленіебс зем-леустројствоын вражескб) вредітелство бырбббм мо-гыс кыз лунја срокбн раз-работайтны меропріатіејас межколхознб) да колхоз пышкбсса землеустројство вескбдбм куза.

5. Објажітны Коми АССР Исполкомлыс партгруппабс

разработайтны да сетны местајас былб конкретнб) пракітческб) меропріатіе-јас колхознікјаслыс мбст-бмалбм бырбббм куза. Сы-кбд бтшбш прмітны мера-јас сешбм фактјас бырбббм могыс, кор торја колхоз-нікјас личнб) пользованиян гырыс јбла скбтлбн лыд тбдчымбнја вевтыртб зако-нбн лбсбббм размерјас.

6. Республикаса колхоз-јасын усабб)нб) учасокјас-лыс ыжыд неравномерност арталбмбн (0,05-сан 0,4 гек-тарб), шбктыны Коми АССР Исполкомса партгруп-палы разработайтны меро-пріатіејас быд усабб)нб) учасок сыждаб) вайбббм куза, мыјдта лбсбббма виз-му артел уставбн, да сетны ВКП(б) Обком бјуро былб 1938 воа апрел 20-бд лу-ныс не сорбнжык.

7. Олбдны земелнб) ор-ганјасса став вескбдлысјас-сбс да колхозјасса предсе-дательјасбс, мы најб нубдны чорыд кывкутбм колхозні-цајасы нббасбм куза от-пускјас, кыз сік)с требуйтб) визму артеллбн устав, сетббмыс.

8. Објажітны ВКП(б) став РК јасбс ВКП(б) Обкомлыс тајб шубмсб обсудітны первічнб) парторганізаціја-јасса партіјнб) собраніејас вылын да рајпартктив со-браніе вылын, ВКП(б) ОК-лыс тајб шубмсб олбб) пбртбм куза пракітчес-кб) меропріатіејас јылыс ВКП(б) рајкомса секретар докладбн.

Шбктыны ВКП(б) РК-јас-лы разјаснітны ВКП(б) ОК-лыс тајб шубмсб колхоз-нікјас общб) собраніејас вылын, колхозјасб доклад-чкјасбн рајоннб) партіјнб) актывыс јортјасбс мбдбдб-мбн.

9. Објажітны ВКП(б) ОК-лыс визму овмс бтделбс мбд квартал чбжбн (апрел—јун) нубдны проверка тајб шубмсб ВКП(б) рај-комјасбн олбб) пбртбм ку-за, ВКП(б) ОК бјуро былб ВКП(б) РК-јасса секретар-јасыс докладјас сувтбдб-мбн.

ВКП(б) Коми Обкомса секретар—МУРАШОВ.

Тракторістка-комсомолка М. К. Куйіна, тракторјас ремонтіру-ітбмын лунса нормасб тыртб содтббн 2 пбвса унжыкыс. Ужалб) трактор чукбртбмын. (Рајскб) МТС, Рајазанскб) об-ласт).

Фото В. Шохлевіцлбн.

„Таймыр“ вылын экспеди-ціядн вескбдлыс А. В. Осталцев јорт.

**„РСФСР-са Верховнөй Советө бөр-
жысөмјас јылыс Положеніје“ вөлө-
дан кружонлөн ужалан план.*)**

4-бд ЗАҢАҢИЈЕ

Избирательнөй комиссия, бөржысысјаслөн списокјас. Кандидатјасөс выставлајтан пөрадок

РСФСР-са Верховнөй Советө бөржысөмјас куза Центральнөй избирательнөй комиссия. Окружнөй, участковөй избирательнөй комиссияјас, налөн состав, налөн функцияјас, да кодөн најө вынебдчысөднө. Избирательнөй комиссияјас лөсөдөн срокјас.

Кодөн лөсөдчысөднө бөржысысјаслөн списокјас. Коді пыртөсөб бөржысысјаслөн списокө, коді оз пыртөсөс бөржысысјаслөн списокө. Бөржысысјаслөн списокө војенно-служащөйјасөс пыртан пөрадок.

Кызі обеспөчивајтөб гражданагы позанлун төдмасны бөржысысјаслөн списокјасөс.

Кызі нөбдчысөб бөржысысјаслөн списокјасөс исклүчтөмсө лөб бөржысысјаслөн списокө неправилнө пыртөмјасөс обжалујтөмыс.

Кушбө организацијајас имејтөны право выставлајтны кандидатјасөс РСФСР-са Верховнөй Советө.

Кандидатјасөс выставлајтан да региструјтан пөрадок. Выставитөм кандидатјасөс фамилиясөсө јөздөн (публикујтан) пөрадок. Коммунистјаслөн да беспартійнөйјаслөн сталинскөй блок—РСФСР-са Верховнөй Советө бөржысөмјас куза избирательнөй кампаніје успешнөја нөбдөмлөн важнөшөй условије.

РСФСР-са Верховнөй Советө выдвинитам социалистическөй рөдинаса патриотјасөс, республикалысө достојнөй јөдөс, Ленин—Сталин делө вөсна, рабочөйјас да став ужалысө јөз шуө вөсна непоколебимөй борецјасөс! Вылөжык большевистскөй бдөителност! Пөшщадатөб вертавын социализмысө врагјасөс, народлысө враг-
* Продолженіје. Заводчөмсө вөдбө 31, 32, 33 номерјасөс.

јасөс, право-троцкистскөй бандитјасөс—фашистскөй на-
ломникјасөс, шпионјасөс, диверсантјасөс, вредителјасөс, мортвысјасөс—капиталистическөй кышалөмлысө агентјасөс! Помытны капиталистическөй кышалөм јылысө.

ЛИБЕРАТУРА

РСФСР-са Конституция. XI да XII главајас.

РСФСР-са Верховнөй Советө бөржысөмјас јылыс Положеніје. II, V да VI главајас.

БУЛГАҢЫН. „РСФСР-са Верховнөй Советө бөржысөмјас јылыс Положеніје“ проект јылыс (XVI созыва ВЦИК IV сессия вылын доклад).

СТАЛИН. Партійнөй ужын тымрөмторјас јылыс да троцкистскөй да мукөб двурөшникјасөс бырөдан мерајас јылыс (1937-бд вөса март 3-бд лунө ВКП(б) ЦК Пленум вылын доклад).

СТАЛИН. 1937 бд вөса декабр 11-бд лунө Москва Сталинскөй избирательнөй округса бөржысысјаслөн предвыборнөй собрания вылын рөч.

Иванов јортлөн писмө да Сталин јортлөн вөчакыв.

МОЛОТОВ. Коммунистјаслөн да беспартійнөйјаслөн бөржысан блок јылыс (1937-бд вөса декабр 8-бд лунө Москва Молотовскөй избирательнөй округса бөржысысјас собрание вылын рөч).

ВКП(б) ЦК Пленумлөн шуөм (1938-бд вөса јанвар).

КАЛЫҢ. Мыј сетисө ужалысө јөзлы Советскөй власт. „Коммунистическөй партија—ужалысө јөзлөн авангард“ рөздел.

Ставсоюзса Коммунистическөй (большевикјас) Партия Центральнөй Комитетлөн шыдөчөм став бөржысысјас, рабочөйјас, работницајас, крестанаяс да крестанкајас динө, Краснөй Армия динө, Советскөй интеллигенция динө.
(Помыс лөб локтан №-ын)

...Англіја көсө сетны Италијалы зајом...
...Италијанскөй самолетјас лылөнны англискөй төргөвөй пароходјас... (Газетјасөс).

Зајом куза прөцентјас.

Рис. М. Отаровлөн.

Граница сажын

* Кызі јуөртөны китајскөй газетјас, јапонскөй аеродромјас вылын Шанхај окрөсностјасын ем 200 сөкөй самолетјас—бомбарфировшикјас, кодјасөс вөјдөма Италијанс. Газетјас индөнны сизжө, мыј март төлысө помын Шанхајө воисны 50 германскөй лөтчикјас, медым участујтны војеннөй действіјејасын јапөнецјасла дорын. Секжө воисны 45 германскөй самолетјас.

* Германскөй фашистскөй властјас стрөйтөны ыжыд концентрационнөй лагер Австријаын, матын Залцбург кар дорын. Польскөй газета „Робөтник“, пасјөмөн, мыј Залцбургын, көні чужлисө гениальнөй композитор Моцарт, көні быдво мундөны музыкальнөй фестивалјас, гижө: „Онисан Залцбургын музыка пыдди кукас кывын заключоннөйјаслөн бөрдөмјас“.

**1938-бд вөса мөд кварталлысө вөрлөзан план
Апрел 5-бд лунө көжлө тыртөм јылыс
Сыктывдинса вөрпромхозлөн сводка**

Вөр-пунктјас	Прөцентөн				Ужалө јөз Сы пыс			Ужалө вөв Сы пыс			
	пөрдөчөмөн	кыскасомөн	пөрдөчөмөн	кыскасомөн	стивис	пөрдөчөмөн	кыскасомөн	пөввозка вылын	стивис	кыскасомөн	пөввозка вылын
Јурымка	—	30	—	30	40	5	10	20	19	—	—
Мажа	—	19,6	—	19,6	143	—	48	29	74	43	29
Ыб	19,8	9,6	19,8	9,6	205	35	49	21	70	49	21
Лөм	—	43,1	—	43,1	65	13	31	—	34	31	—
Пажга	11,0	11,6	11,0	11,6	147	25	48	23	80	48	23
Шыладор	—	11,0	—	11,0	165	15	60	9	75	60	9
Вөрпромхоз паста	21,0	13,6	21,0	13,6	765	94	250	82	353	250	82

Китајын војна

(Војеннөй действіјејаслы обзор)

9 төлысө-нын мунө Китајын војна. Јапонскөй захватчикјас мөдөдисны Китајө миллионнөй армия уна лыда самолетјасөс, танкјасөс да артиллериядн, да захватитисны ыжыд јукөб территория Хебө, Шандун да Шанө провинцияјасысө Војвыв Китајын да важнөшөй торгово-промышленнөй карјаслысө: Шанхај, Нанкин, Ханчжоу районјас—Центральнөй Китајын. Та вьлө вөдөтөг, јапөнецјас ез вермыны жугөднө Китајскөй армияс да чегны китајскөй народлысө паныд сулалөмсө.

Јапонскөй захватчикјаслы паныд, асланысө независимост вөсна, кыпөдчөс став китајскөй народ. Быдлаын котыртчалөны самооборона куза отр'адјас. Јапөнецјасөс захватитөм провинция-

јасын котыртчалөны уналыда партизанскөй отр'адјас.

Онија кадө војеннөй действіјејас пырисны вьлө фазаб. Китајскөй војскајас оборонасан вужисны активнөй наступательнөй действіјејасөс да јапөнецјаслы вөјдөны ыжыд ушщөрб.

Бөрја төлысөсө војеннөй операцияјас, кызі төдса, мунисны Војвыв Китајын, мецасө Шанө да Шандун провинцияјасын.

Тавоса јанвар төлысын јапонскөй командованије паскөдөс наступленіје Шандун провинцияын, Танцин-Пукоускөй көрттуј војвывса участок вылын, кутисны целө отувтны јапонскөй армияјас, кодјас находитөны Војвыв да Центральнөй Китајын. Но китајскөй војскајас кык төлысө да жын чөж

успешнөја вендөны јапөнецјаслысө став атакајасөс.

Март төлысө шөрын, јон техникаа вьлө вынјас матыстөмөн, јапөнецјас вьлөгыс заводитисны наступленіје,

Центральнөй Китајлөн карта

није, Сујчжоу динө петны зилөмөн (Сујчжоу—стратегическөй пункт, Танцин-Пукоускөй да Лунхајскөй көрттујјаслөн өглаасан места), Танкјас да авиация отсөгөн јапөнецјас ордөисны китајскөй фронт да бөстисны Тенсјан, Линчан карјас, воисны Ханчжоуан дөрөз. Но тани најдысө наступленіјөсө вөлі сувтөдөма. Китајскөй командованије тајд участок вьлө ыжыд вынјас шыбытөмөн вөчөс контрнступленіје. Китајскөй војскајаслөн јукөн пырисө јапөнецјас тылө да ордөис најдысө Танцин-Пукоускөй көрттуј куза отступајтан тујсө.

Бөјјас тајд районын мундөны-на. Бөрја лунјасө китајскөй војскајас бырөдөсны тани 2 јапонскөй полк, захватитисны сојасөс пленнөйјасөс, уна лыда вооруженијејас, сы лыдын артиллерия да танкјас.

Шанхајскөй фронт вылын гырысө војеннөй действіјејас бөрја төлысө ез вөвны.

Китајын војеннөй действіјејас чөж, јапөнецјас воштисны 280 сурсө вөдөмөн да ранитөмөн. Рөскодјас вьлө, кодјас јитчөмабө војнабн, јапөнија затратитөсөнын 4 миллиард гөгөр іјен.

Војеннөй действіјејаслөн мундөмысө петкөдлө, мыј Китајскөй народ вермө не сөмын сувтөдөны јапөнецјаслысө наступленіје, но і вөзө вьлө весавны ассынысө странасө јапонскөй захватчикјасысө.

(ТАСС)

Отв. редактор
Д. ГОРЧАКОВ.